

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Joint Cluster Initiatives: Presenting the new Euroclusters in Strand 1

Summary

EU Clusters Talks
26 November 2025, 8:30 – 10:00 CET

An initiative of the European Union

Společné klastrové iniciativy: představení nových Euroclusters ve Strand 1 EU Clusters Talks 26. listopadu 2025

ZÁPIS

European Cluster Collaboration Platform jménem Evropské komise uspořádala 26. listopadu od 8:30 do 10:00 CET webinář EU Clusters Talk „Společné klastrové iniciativy: představení nových Euroclusters ve Strand 1“. Setkání představilo cíle a rozsah iniciativ Euroclusters a diskutovalo o tom, jak se mohou klastry a jejich členové aktivně zapojit do těchto ambiciózních evropských iniciativ a jak z nich mohou těžit.

Program setkání

Moderace: Chris Burns

1. Novinky z European Cluster Collaboration Platform

Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform

2. Net-Zero Industry Act

Daniel Gerber, vedoucí týmu pro Net-Zero Industry Act, DG GROW, European Commission

3. Critical Raw Materials Act

Salvatore Berger, referent pro politiku v oblasti surovin, DG GROW, European Commission

4. Představení Euroclusters

- MANUFACTergy: Andreea Toma, projektová manažerka, HYGIA Consult
- GREEN MANTIS: Xavier Alberola, manažer evropských projektů, Association ALPHA-RLH
- RENEW-BOOSTER: Elisa Sedatmanažerka mezinárodních projektů, Capenergies
- PowerUp NetZero: Silvana Sanfeliu, vedoucí pro internacionalizaci a rozvoj evropských projektů, Fondazione Piemonte Innova
- RESIST II: Patricia Solá, manažerka evropských projektů, CEAGA
- JEWEL: Sophie Schmitz, manažerka mezinárodních projektů, Pôle MecaTech
- Green Grid: Evelina Šalavėjienė, koordinátorka projektů, Sunrise Tech Park, Cleantech Lithuania
- BIONetZero: Mária Šášiková, manažerka projektů a komunikace, Bioeconomy Cluster

5. Q&A (dotazy a odpovědi)

6. Příležitosti financování

Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform

Klíčová sdělení

- Euroclusters ve Strand 1 podporují implementaci Net-Zero Industry Act a Critical Raw Materials Act.
- Klíčovým nástrojem jsou finanční příležitosti pro malé a střední podniky - všechny Euroclusters vyhlásí výzvy na podporu inovativních projektů.

- Další podpora bude poskytována formou networkingu, matchmakingu, podnikatelského poradenství a podpory internacionalizace.

1. Novinky ECCP

- ECCP Investment Survey - byl spuštěn průzkum zaměřený na sběr informací o významných investicích přilákaných evropskými cluster pro Summary Report 2025.
- Konzultace EU k veřejným zakázkám; uzávěrka 26. ledna 2026.
- Výzva k předložení podkladů a veřejná konzultace k Advanced Materials Act; uzávěrka 12. ledna 2026.
- Pozvánka k účasti na akci Clusters meet Regions v Kodani, která se uskuteční 3.-4. prosince 2025.

2. Net-Zero Industry Act

Daniel Gerber, vedoucí týmu pro Net-Zero Industry Act, DG GROW, Evropská komise

evropské základny AI startupů s potřebami jednotlivých odvětví prostřednictvím platformy Apply AI Alliance a tematických workshopů, které povedou k tzv. flagship iniciativám.

Daniel Gerber představil přehled Net-Zero Industry Act (NZIA), nařízení platné od června minulého roku, jehož cílem je posílit konkurenceschopnost Evropy v oblasti čistých energetických technologií rozšířením výrobních kapacit v EU a snížením strategické závislosti na Číně. Evropa v současnosti dováží mnoho produktů a klíčových komponent pro čisté technologie právě z Číny, přičemž hodnotový řetězec baterií byl označen jako zvláště kritické slabé místo.

NZIA spolu s připravovanou iniciativou Clean Industrial Deal má přeměnit průmyslové ambice EU na reálné investiční podmínky pro firmy, regiony a klastry. Jednou z klíčových částí regulace je povolovací proces: poprvé EU zavádí závazné časové lhůty pro povolování nových továren, které mají sjednotit pravidla mezi členskými státy a zvýšit atraktivitu Evropy pro investice.

Další prvky zahrnují:

- označení „strategické projekty“, o které mohou firmy požádat, aby získaly prioritní zacházení,
- zavedení necenových kritérií do veřejných zakázek a aukcí obnovitelných zdrojů energie od 1. ledna, což znamená, že veřejné orgány musí hodnotit také udržitelnost a odolnost dodavatelských řetězců, nikoli pouze nejnižší cenu.

Nařízení se celkově vztahuje na nové nebo rozšiřované výrobní projekty v rámci 19 široce definovaných net-zero technologií.

Zajímavou iniciativou pro klastry jsou tzv. „net-zero acceleration valleys“. Jedná se o regionální centra, jejichž cílem je podporovat průmyslovou koncentraci a spolupráci.

Mohou fungovat jako jednotné kontaktní místo (one-stop shop) pro přilákání projektů a investorů. Aby se region mohl stát takovým údolím, musí:

- definovat geografický a technologický rozsah,
- provést předběžné environmentální posouzení, které usnadní budoucí povolovací procesy,
- předložit plán svému členskému státu.

V současnosti zvažuje tento status přibližně 11 regionů, přičemž mezi nejpokročilejší patří Braniborsko, Dolní Sasko a Severní Porýní-Vestfálsko v Německu a také Navarra ve Španělsku.

Gerber zdůraznil, že tato údolí vznikají prostřednictvím strukturované spolupráce na místní úrovni mezi průmyslem, samosprávami a vládami, včetně mapování vhodných pozemků a vytváření důvěryhodného portfolia projektů. Na závěr uvedl, že Evropská komise nyní posiluje práci na této iniciativě a další metodické pokyny se očekávají v lednu 2026.

3. Critical Raw Materials Act

Salvatore Berger, referent pro politiku v oblasti surovin, DG GROW, Evropská komise

Salvatore Berger vysvětlil, jak Critical Raw Materials Act (CRMA) úzce doplňuje Net-Zero Industry Act, protože technologie pro dosažení klimatické neutrality závisí na bezpečných dodávkách kritických surovin - kovů a minerálů, které stojí na samém začátku průmyslových hodnotových řetězců. Tyto dodávky jsou dnes silně koncentrované, často v Číně, přičemž u některých vzácných zemin dosahuje závislost více než 90 %. To vytváří strategickou zranitelnost, která může být - a již byla - využita prostřednictvím exportních omezení, což ovlivňuje výrobu od elektrických vozidel a větrných turbín až po polovodiče, drony a obranné technologie. Evropská komise se rozhodla jednat po otřesech v dodavatelských řetězcích během pandemie Covid-19 a po odhalení energetické závislosti v důsledku ruské invaze na Ukrajinu.

CRMA stanovuje cíle pro rok 2030, které mají posílit kapacity EU v oblasti těžby, zpracování a recyklace a zároveň diverzifikovat dodávky tak, aby EU nebyla závislá na jediné zemi. Nástroje tohoto aktu jsou podobné jako u NZIA: výběr „strategických projektů“, které získají rychlejší povolovací procesy a koordinovaný přístup k financování, a to jak v EU, tak v partnerských zemích, pokud posilují evropský trh.

Řečník zdůraznil také význam lepšího monitorování dodavatelských řetězců a povědomí o nich. Firmy si často myslí, že jsou diverzifikované, protože nakupují přes prostředníky, přesto však zůstává jejich závislost na stejných zdrojích na začátku řetězce. Klíčovou roli hraje také cirkularita: projekty recyklace, získávání surovin z tzv. battery black mass a návrh výrobků umožňující snadnější recyklaci může snížit závislost na primární těžbě spolu s přísnějšími pravidly udržitelnosti.

Salvatore Berger uvedl, že implementace již postupuje - bylo vybráno 47 strategických projektů v EU a 13 mimo EU, které pokrývají celý hodnotový řetězec a soustředují se

zejména v aktivních regionech, například v některých částech Francie, Španělska, Belgie nebo severního Švédska. V současnosti je také otevřena nová výzva pro strategické projekty. Na závěr upozornil, že geopolitický boj o suroviny se dále zintenzivňuje, a proto Komise připravuje další balíček „Resource EU“, který má urychlit a doplnit realizaci CRMA.

4. Euroclusters ve Strand 1

Následující Euroclusters budou podporovat implementaci NZIA a CRMA.

MANUFACTergy

Andreea Toma, projektová manažerka, HYGIA Consult

Projekt MANUFACTergy reaguje na rostoucí tlak na malé a střední podniky v sektorech vybavení interiérů a stavebnictví - zejména na kolísající ceny energie, křehké dodavatelské řetězce a nutnost digitální a zelené transformace. Projekt pomáhá firmám zavádět pokročilé technologie a inteligentní energetické systémy umožňující monitorování a optimalizaci spotřeby v reálném čase, čímž podporuje cíle NZIA a CRMA.

Projekt vede osm klastrů ze sedmi zemí, které zastupují více než 1 000 MSP, a je koordinován prostřednictvím aliance Go Furniture Meta Clusters.

Projekt nabízí dvě výzvy kaskádového financování:

- Factory Check-in - přibližně 10 000 € na MSP (asi 37 firem) na audity a plánování transformace,
- Factory Transition - přibližně 50 000 € na MSP (asi 32 firem) na prototypování a implementaci řešení.

Z celkového rozpočtu 2,7 milionu € směřují téměř 2 miliony € přímo malým a středním podnikům, aby urychlily přechod k ekologičtější, digitálnější a odolnější výrobě.

GREEN MANTIS

Xavier Alberola, manažer evropských projektů, Association ALPHA-RLH

Projekt GREEN MANTIS podporuje výrobní MSP při přechodu na zelenou transformaci prostřednictvím zvyšování energetické účinnosti a zavádění technologií pro dosažení klimatické neutrality. Reaguje na zpětnou vazbu od MSP, že nemohou ovlivnit podmínky dodávek energie, a proto lze nejrychlejšího dopadu dosáhnout optimalizací jejich vlastních procesů.

Projekt se zaměřuje na tři technologické oblasti:

- řešení pro energetickou účinnost,
- technologie energetických sítí,
- technologie pro dekarbonizaci průmyslu.

Cílem je rozšířit výrobu net-zero technologií v EU a posílit strategickou autonomii MSP.

Konsorcium šesti partnerů nabídne integrovaný balíček podpory:

- až 100 000 € na společné inovační projekty (minimálně dva MSP z EU),
- školení zaměřená na zelenou a digitální transformaci,
- mezinárodní mise do vybraných šesti zemí,
- networking prostřednictvím akcí GREEN MANTIS Days v letech 2026 a 2027.

Dvě fáze výzvy budou otevřeny v březnu 2026 a 2027. Současně proběhne průzkum potřeb, který umožní zainteresovaným aktérům ovlivnit témata školení a cílové trhy.

RENEW-BOOSTER

Elisa Sedat, manažerka mezinárodních projektů, Capenergies

Projekt RENEW-BOOSTER se zaměřuje na tři ekosystémy čisté energie:

- fotovoltaiku,
- offshore větrnou energii,
- energetické sítě.

Konsorcium sdružuje šest klastrů a projekt bude realizován po dobu 33 měsíců.

Podpora pro MSP je poskytována jako kombinovaný balíček, který zahrnuje:

- finanční granty spojené se dvěma typy výzev (otevřené a tematické),
- školení a podnikatelské poradenství.

Financování se zaměřuje na inovace, které:

- snižují závislost na kritických vstupech a technologiích,
- posilují dodavatelské řetězce,
- urychlují zelenou a digitální transformaci.

Do školení se mohou zapojit i MSP mimo sektory fotovoltaiky, větrné energie nebo energetických sítí, například prostřednictvím kurzů zaměřených na digitalizaci, udržitelnost nebo úvodní moduly k těmto energetickým ekosystémům.

Celkovým cílem projektu je podpořit co největší počet MSP prostřednictvím integrovaného balíčku podpory a přispět k cílům EU v oblasti kritických surovin, net-zero průmyslu a Evropské zelené dohody.

PowerUp NetZero

Silvana Sanfeliu, vedoucí pro internacionalizaci a rozvoj evropských projektů, Fondazione Piemonte Innova

Projekt PowerUp NetZero spojuje šest digitálních a cleantech klastrů z pěti zemí s cílem urychlit zavádění net-zero řešení na jednotném trhu EU.

Projekt se zaměřuje na pět oblastí:

- solární energie,
- baterie a skladování energie,
- vodík,
- udržitelný bioplyn a biomethan,
- zachytávání a ukládání uhlíku (CCS).

Po analýze potřeb ekosystému nabídne projekt:

- cílená školení (včetně tématu propojování energetických sektorů - sector coupling),
- téměř 2 miliony € v kaskádovém **financování** prostřednictvím dvou výzev.

Přibližně:

- 20 000 € bude dostupných pro inovace podnikání a zavádění technologií v MSP,
- až 120 000 € pro společné projekty minimálně dvou MSP (s 20% spolufinancováním).

Nadějné návrhy, které nezískají přímé financování, budou nasměrovány na další možnosti financování z programů EU.

RESIST II

Patricia Solá, manažerka evropských projektů, CEAGA

Projekt RESIST Eurocluster sdružuje pět klastrů a jedno výzkumné centrum z pěti evropských zemí v ekosystému mobility, dopravy a automobilového průmyslu.

Jeho cílem je pomoci MSP:

- zeleně transformovat a digitalizovat své aktivity,
- posílit odolnost vůči budoucím krizím.

Projekt nabízí 1,6 milionu € v kaskádovém financování na inovace procesů a produktů/služeb:

- až 20 000 € pro projekty jednotlivých MSP,
- až 30 000 € pro projekty realizované konsorciem.

První otevřená výzva se očekává v květnu 2026.

Ještě předtím bude v prosinci vyhlášena výzva k vyjádření zájmu, která MSP umožní získat:

- předběžné posouzení projektu,
- podporu při tvorbě roadmapy,

- přístup k webinářům a matchmakingovým aktivitám.

Podpořené MSP následně získají:

- technickou podporu,
- přístup k externím odborníkům,
- školení,
- podporu pro vstup na trhy třetích zemí.

JEWEL

Sophie Schmitz, manažerka mezinárodních projektů, Pôle MecaTech

Projekt JEWEL navazuje na Eurocluster Gemstone a podporuje evropský výrobní sektor při realizaci dvojí transformace (zelené a digitální) a snižování emisí CO₂. Do projektu je zapojeno sedm partnerů ze sedmi zemí a jeho cílem je urychlit přechod výroby na net-zero, pomoci inovativním MSP zavádět čisté a digitální technologie a vybudovat evropský metaklastr, který posílí spolupráci a vliv tohoto ekosystému.

Klastrové organizace se mohou zapojit do Meta-Cluster Alliance for Green Manufacturing, účastnit se sítě ambasadorů a přispívat odbornými znalostmi a podnikatelskými příklady do workshopů a knowledge hubu.

Firmy a odborníci budou zapojeni prostřednictvím fokusních skupin po celé Evropě, které budou sloužit k budování znalostí a společnému vývoji řešení pro net-zero výrobu, propojených s možnostmi financování.

Financování začne od dubna 2026 dvěma otevřenými výzvami pro společné projekty minimálně dvou MSP a také větší vlajkovou výzvou, zaměřenou na projekty s vysokým dopadem na hodnotové řetězce, založenou na výsledcích práce fokusních skupin.

Green Grid

Evelina Šalavėjienė, koordinátorka projektu, Sunrise Tech Park, Cleantech Lithuania

Projekt Green Grid, realizovaný šesti partnery z různých evropských zemí, se zaměřuje na obnovitelné a inteligentní energetické sítě. Pro MSP je vyčleněno 2 miliony € v kaskádovém financování.

Projekt se zaměřuje na oblasti jako:

- technologie čisté energie,
- flexibilita a ukládání energie v sítích,
- energetická účinnost,
- digitalizace,
- udržitelnost,
- zelená výroba.

Financování je rozděleno do čtyř tematických proudů a podporuje dvě hlavní skupiny MSP:

1. Průmyslové MSP, které nejprve identifikují své výzvy spojené s energetickou transformací a následně zavádějí vhodná řešení.
2. MSP z oblasti cleantech a digitálních technologií, které vyvíjejí inovativní technologie pro řešení těchto výzev u energeticky náročných podniků, provozovatelů energetických sítí a distribučních společností a následně rozšiřují úspěšné pilotní projekty.

První otevřená výzva se očekává přibližně v prosinci nebo na začátku ledna.

BIONetZero

Mária Šášiková, manažerka projektů a komunikace, Bioeconomy Cluster

Hlavním cílem projektu BIONetZero je snížit závislost evropských firem na kritických vstupech a technologiích tím, že pomůže inovativním MSP a startupům vyvíjet, testovat, škálovat a komercializovat biologická řešení. Projekt kombinuje tzv. měkkou podporu (poradenství, networking) s přímými granty.

Jádrem projektu je kaskádové financování rozdělené do několika typů grantů:

- granty na networking a cestování ve výši 3 500 € pro přibližně 100 firem,
- granty na testování a validaci ve výši 15 000 € pro 40 firem,
- granty na škálování a vývoj produktů ve výši 40 000 € pro 25 firem,
- granty na internacionalizaci ve výši 5 000 € pro čtyři rychle rostoucí firmy.

Kromě financování MSP získají také:

- key account manažera jako strategického poradce,
- podporu při navazování kontaktů s investory,
- networking, pitchingové akce, mezinárodní návštěvy, workshopy a školení.

5. Q&A

Řečníci zdůraznili, že nyní vzniká druhá generace projektů Eurocluster, která navazuje na úspěšné první kolo, jež oslovilo stovky malých a středních podniků. Cílem je zpřístupnit podporu EU praktičtěji a srozumitelněji pro MSP prostřednictvím klastrů, které pomáhají překonávat administrativní zátěž a jazykové bariéry a přibližují financování firmám, jež by jinak mohly být z podpory vyloučeny.

Řečníci také uvedli, že rozdělení podpory mezi více menších iniciativ je výhodou: jeden velký projekt by byl příliš složitý na řízení, zatímco několik tematicky zaměřených projektů vytváří více vstupních bodů pro MSP s různými potřebami. Společně tvoří osm projektů propojené sítě, které poskytují komplexní balíček podpory zahrnující poradenství,

mapování potřeb, školení, technologickou podporu, financování, přístup na trhy a matchmaking. To je obzvláště přínosné pro startupové firmy a menší podniky.

Pokud jde o internacionalizaci a přístupové země, panelisté potvrdili, že spolupráce se třetími zeměmi je vítána prostřednictvím internacionalizačních aktivit projektů, i když tito partneři nejsou přímo financováni prostřednictvím výzev Eurocluster. Způsobilost pro financování závisí na účasti v programu Single Market Programme; několik přístupových a přidružených zemí je způsobilých, přičemž úplný seznam je dostupný online.

Na závěr bylo také upřesněno omezení financování: žádný jednotlivý MSP nemůže z jednoho projektu Eurocluster získat více než 60 000 €. MSP však mohou podávat žádosti do více projektů Eurocluster pro různé, nepřekrývající se části většího projektu, a tím si kombinovat větší balíček financování, aniž by docházelo k dvojímu financování stejné aktivity.

6. Možnosti financování

- Consolidation of the Network of European Digital Innovation Hubs (EDIHs) with reinforced AI focus - konsolidace sítě European Digital Innovation Hubs s posíleným zaměřením na AI; uzávěrka 3. března 2026.
- Data Space for Manufacturing - datový prostor pro výrobní průmysl; uzávěrka 3. března 2026.
- Scaling up deep tech ecosystems - rozvoj a škálování ekosystémů deep tech; uzávěrka 20. ledna 2026.